

DANES Irena Ferluga

Kamen na glavo

Ljudje smo pač takšni, da nekatere stvari v življenju opazimo šele takrat, ko nas "udarijo". Da nas udarja usoda, pravimo takrat. A pri bankah ne more iti za usodo. Tam igrajo glavno vlogo številke in te ne lažejo. Problem številke pa ni toliko v tem, da jih je treba znati brati, ampak bolj v tem, da jih je mogoče različno interpretirati. Slednjega vse do velike krize bančnikom nismo pripisovali, sicer se ne bi banke v Sloveniji ponašale s tako visoko stopnjo državlanskega zaupanja, z Banko Slovenije na čelu. Kriza pa razgalja marsikaj, kar to zaupanje lušči, kakor lupimo čebulo in mnogim ob tem prihajajo solze v oči. Razlaščeni **mali delničarji** podržavljenih bank sicer že dolgo ne točijo več solza za svojim premoženjem, saj so se organizirano podali na sodišča. Razčiščevanje (ne)zakonitosti razlastitve je prvič v slovenski zgodovini pod vprašaj verodostojnosti postavilo Banko Slovenije, doslej nedotakljivo monetarno oblast. Prav ta oblast, ki ji razlaščenci očitajo, da jih je nezakonito razlastila, pa tudi, da ni

odločno obrzdala bančnega hazarda, je zdaj še tarča dvomov tudi kreditorejmalcev, ki jih je prizadel nenadni nihaj tečaja švicarskega franka. Ali Banka Slovenije v minulih letih ni videla v rednih poročilih bank, da se obseg kreditov z valutno klavzulo v švicarskem franku kljub njenim priporočilom ne zmanjšuje? Kaj lahko se zgodi, da se bodo razlaščencem bank na sodiščih kmalu pridružili še tisti, katerih krediti so po nekajletnem odplačevanju poskočili najmanj na začetno stanje. Sproščen tečaj franka jim je padel kot kamen na glavo. "Afera" iz dneva v dan prerašča okvire problema posameznika, kakor si želijo prikazati v bankah, saj v Zvezi potrošnikov Slovenije po pregledu prvih kreditnih dokumentov ugotavljajo, da takšnih kreditov banke ne bi smele tržiti fizičnim osebam. Če to drži, ali so banke zavestno zavajale potrošnike, da bi iztržile čim večje dobičke? Številni se zdaj, ko začenejo podrobneje brati svoje kreditne pogodbe, držijo za glavo, kakor da so se šele zdaj prebudili. Ugotavljajo, da so pred leti, ko so imeli pred očmi samo novo streho nad glavo, premalo skrbno prebrali in premislili, ko so verjeli ugodnim preračunom, pozabili pa na tveganje. Ki pa, ob pogojih, ki jih bodo razjasnili pravniki, lahko postanejo tudi del odgovornosti države in Banke Slovenije.

Ali so banke zavestno zavajale potrošnike?